

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.2.10.2017.RS

Warszawa, 19 grudnia 2017 r.

**Pani
Elżbieta Bereza–Grabowska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zielonce**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 4-6 oraz 8 grudnia 2017 r. kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie sposobu organizacji i realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M. P. z 2015 r., poz. 821), a w szczególności:

- organizacji zadania na terenie gminy,
- przyznawania świadczeń,
- wydatkowania i rozliczania środków przekazanych na dożywianie, dowóz, i oraz ich prawidłowe wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem.

Kontrola obejmowała realizację zadania w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 8 grudnia 2017 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W wyniku kontroli ustalono, że Ośrodek *Pomocy Społecznej w Zielonce* utworzono Zarządzeniem Nr 5 Naczelnika Miasta z dnia 30 kwietnia 1990 roku. W okresie objętym kontrola działał w oparciu Statut przyjęty Uchwałą Nr XVIII/189/12 Rady Miasta Zielonka z dnia 26 marca 2012 r. oraz Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce wprowadzony Zarządzeniem Nr 37/12 Burmistrza Miasta Zielonka z dnia 23 kwietnia 2012 r., zmieniony zarządzeniami Burmistrza Miasta Zielonka Nr 50/12 z dnia 10 maja 2012 r. oraz Nr 33/13 z dnia 11 kwietnia 2013 r.

W badanym okresie w Ośrodku zatrudnionych było 6 pracowników socjalnych. Liczba mieszkańców Zielonki wynosi 16 815 (stan na 30.06.2017 r.). W związku z powyższym na jednego pracownika socjalnego przypadało ok. 2 800 mieszkańców i jak wynika z przedstawionej informacji ok. 76 środowisk objętych pomocą, także w formie pracy socjalnej.

W związku z realizacją programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na terenie Zielonki podjęto:

- Uchwałą Nr XXXIX/434/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Zielonka w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Zgodnie z programem osłonowym w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przyznanie tej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej i przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.
- Uchwałą Nr XXXIX/435/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
- Uchwałą Nr XXXIX/436/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Umową nr WPS.I.2.1.284.2016 zawartą w dniu 8 marca 2016 roku przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 50 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia

osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w formie:

- posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej;
- świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W § 2 ust. 3 umowy ustalono, że Gmina wydatkuje na realizację Programu środki własne w kwocie nie mniejszej niż 40% kosztu realizacji zadania ogółem.

§ 1 ust. 1 pkt 1 umowy zmieniono aneksem z dnia 22 czerwca 2016 roku, przyznając dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 65 000 zł, a następnie aneksem z dnia 9 grudnia 2016 roku, przyznając dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 80 000 zł.

W Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-XII 2016 roku, Gmina Zielonka przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 144 621 zł, z czego kwota 64 621 zł to środki własne gminy, co stanowiło ok. 44 % kosztów realizacji zadania. Pomocą objęto 162 osoby; w postaci posiłków w formie bezdecyzyjnej – 16 osoby.

Umową nr WPS.I.946.1.284.2017 zawartą w dniu 18 kwietnia 2017 roku przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 50 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w formie:

- posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej;
- świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-IX 2017 roku, Gmina Zielonka przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 71 611 zł z czego kwota 39 891 zł to środki własne gminy, co stanowiło ok. 55 % kosztów realizacji zadania. Pomocą objęto 116 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce nie organizował przetargów na przygotowywanie i dostarczanie w 2016 r. oraz w 2017 r. obiadów dla dzieci w wieku szkolnym i dorosłych objętych wsparciem Ośrodka. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizował przy pomocy

placówek oświatowych z terenu gminy oraz innych gmin. W okresie objętym kontrolą nie zawierała Pani pisemnego porozumienia z żadną z placówek oświatowych realizujących dożywianie. Ośrodek jest informowany o cenie posiłku przez każdą placówkę oświatową na początku roku szkolnego. Szkoły wyłaniają podmioty prowadzące stołówki szkolne (w 3 szkołach podstawowych posiłki są sporządzane na miejscu, do 1 szkoły są dowożone). W przedszkolach kuchnie prowadzone są przez pracowników etatowych. Posiłki opłacane przez OPS są takie same jak w przypadku posiłków opłacanych przez rodziców. Uwzględniają zalecenia prawidłowego żywienia i obowiązujące normy. Ośrodek nie opłaca całodziennego wyżywienia, a jedynie jeden gorący posiłek w przypadku dzieci przebywających w placówkach z całodziennym wyżywieniem.

Zespół kontrolujący dokonał analizy dokumentów księgowych, potwierdzających dokonywanie płatności za realizację Programu za miesiące: marzec i grudzień 2016 r. oraz marzec 2017 r. Na tej podstawie stwierdzono, że Ośrodek dokonywał płatności za posiłki po ich faktycznym spożyciu przez dzieci, którym przyznano decyzją świadczenia, co jest zgodne z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (jednostka sektora finansów publicznych musi prowadzić rachunkowość w oparciu o dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, tj. dowody potwierdzające faktycznie spożyty posiłek).

Podczas kontroli sprawdzono 16 losowo wybranych akt rodzin otrzymujących w badanym okresie pomoc w ramach realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Sprawdzone 34 postępowania administracyjne zakończone 29 decyzjami administracyjnymi.

Pomoc w ramach Programu była udzielana (za wyjątkiem 1 postępowania) na wniosek osoby zainteresowanej, co jest zgodne z art. 61 § 1 oraz art. 63 k.p.a.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy odbywało się na podstawie wywiadów środowiskowych. Do skontrolowanych wywiadów środowiskowych dołączano komplet niezbędnych dokumentów wymienionych w art. 107 ust. 5b ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W drukach wywiadów prowadzona praca socjalna była odnotowywana w sposób oddający podejmowane działania.

W każdej ze skontrolowanych decyzji w podstawie prawnej przywołano upoważnienie osoby uprawnionej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. We wszystkich prawidłowo oznaczono organ administracji publicznej wydający decyzje. Skontrolowane decyzje zawierały uzasadnienia faktyczne i prawne. Decyzje wydawano w terminach wskazanych w art. 35 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą za nieprawidłowe uznano:

1. W podstawie prawnej w 21 przypadkach na 29 skontrolowanych decyzji niezasadnie przywołano Uchwałę Nr XXXIX/434/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu ostonowego w zakresie dożywiania. Uchwała ta została przyjęta w celu udzielania pomocy uczniom w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy wyrażają oni chęć zjedzenia posiłku, a Dyrektor placówki oświatowej informuje o tym fakcie OPS. Przyznanie takiej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej, w związku z tym umieszczenie w podstawie prawnej decyzji ww. Uchwały jest bezzasadne.
2. 4 na 29 skontrolowanych decyzji zostało doręczonych z naruszeniem art. 39 i 46 § 1 k.p.a.
3. Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk na 1 pracownika socjalnego.

W celu usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. W podstawie prawnej decyzji przyznającej pomoc w formie posiłku przywoływać Uchwałę Nr XXXIX/436/14 Rady Miasta Zielonka z dnia 30 stycznia 2014 r. *w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.*
2. Prawidłowo doręczać wydane decyzje administracyjne, z udokumentowaniem podpisu i daty osoby odbierającej, stosując przepis art. 39 i 46 § 1 k.p.a.
3. Zapewnić prawidłową organizację pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto proponuję rozważyć dokonanie aktualizacji Statutu oraz Regulaminu Organizacyjnego tak by odzwierciedlały one wszystkie zadania realizowane w Ośrodku oraz zawierały aktualnie obowiązujące podstawy prawne przepisów, w oparciu o które jednostka realizuje swoje zadania.

Zalecam również, aby w każdej decyzji, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności poza przywołaniem odpowiedniej podstawy prawnej, również w rozstrzygnięciu znalazła się odpowiednia informacja na ten temat.

Rekomenduję także wprowadzenie obowiązku numerowania kolejnych dokumentów w każdym prowadzonym postępowaniu administracyjnym, co wynika z powszechnie stosowanej praktyki prowadzenia postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.**

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej